

KIRGISTAN

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej

DPU-WIKP-424/491/2025
04.09.2025

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Kirgistanie.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 6,17 mln.^[1]

Skład etniczny: Kirgizi 73,8%, Uzbegy 14,8%, Rosjanie 5,1%, Dunganie 1,1%, inni 5,2% (w tym: Ujgurzy, Tadżycy, Turcy, Kazachowie, Tatarzy, Ukraińcy, Koreańczycy, Niemcy).^[2]

Skład religijny: muzułmanie 90% (w większości sunnici), chrześcijanie 7% (rosyjscy prawosławni 3%), inni 3% (w tym żydzi, buddyści, bahaici).^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Kirgistan uzyskał niepodległość 31 sierpnia 1991 r. na skutek rozpadu Związku Radzieckiego. W Kirgistanie od kwietnia 2021 r., w wyniku przeprowadzonego w kwietniu 2021 r. referendum konstytucyjnego, obowiązuje system prezydencki.^[4]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Podział administracyjny Kirgistanu jest trójszczeblowy. Kraj podzielony jest na siedem obwodów administracyjnych: batkeński, czujski, dżalalabadzki, issyk-kulski, naryński, oszski i talaski oraz 2 miasta wydzielone: Biszkek i Osz. Obwody podzielone są na rejony (łącznie jest ich 40), które z kolei dzielą się na: miasta, przysiółki typu miejskiego, przysiółki typu wiejskiego i osiedla wiejskie oraz wsie. Miasto stołeczne Biszkek podzielone jest na 4 rejony. Do największych miast, oprócz Biszkeku, należą: Osz, Dżalalabad, Talas, Tokmok, Czołpon-Ata, Naryn, Batken i Karakoł.^[5]

¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 22.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 22.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 22.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 22.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 22.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

Mapa. Podział administracyjny Kirgistanu.^[6]

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Głową państwa jest Prezydent Republiki Kirgiskiej, wybierany co 5 lat w wyborach powszechnych, z możliwością jednej reelekcji. Ostatnie (przedterminowe) wybory prezydenckie odbyły się 10 stycznia 2021 r. Zwyciężył w nich Sadyr Dżaparow, otrzymując prawie 80% głosów przy dość niskiej (39,8%) frekwencji. Następne wybory prezydenckie planowane są w 2026 r.^[7]

RZĄD I PREMIER

Na czele rządu stoi prezydent Sadyr Dżaparow. Gabinet Ministrów powoływany jest przez prezydenta.^[8]

⁶ CIA (Central Intelligence Agency), Kyrgyzstan Physiography, 2005, mapa w domenie publicznej, https://www.cia.gov/static/c9ed9d6ad0ac924008be2166f6e058f7/Kyrgyzstan_Physiography.jpg

⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kyrgyzstan, 22.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kyrgyzstan, 22.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

W Kirgistanie funkcjonuje jednoizbowy parlament – Rada Najwyższa (kirg. Dżokorku Kenesz). W skład Rady Najwyższej wchodzi 90 przedstawicieli (obecnie 2 mandaty nie są obsadzone). 54 mandaty proporcjonalnie na podstawie wyników głosowania ogólnokrajowego, natomiast 36 mandatów przeznaczonych jest dla kandydatów startujących w okręgach jednomandatowych. Kadencja członków Rady Najwyższej trwa 5 lat. Obowiązuje 5% próg wyborczy dla partii politycznych. Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się 28 listopada 2021 r., następne odbędą się w 2026 r.^[9]

SYSTEM PRAWNY

W Kirgistanie obowiązuje system prawa stanowionego, który w swoim kształcie posiada cechy charakterystyczne dla przepisów prawa francuskiego (w tym m.in. zakaz stosowania precedensów), a także prawa rosyjskiego.^[10]

KARA ŚMIERCI

W kirgiskim systemie prawnym nie obowiązuje kara śmierci oraz stosowanie kar cielesnych.^[11]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w 2023 r. odnotowano 211 incydentów związanych z bezpieczeństwem oraz 2 ofiary śmiertelne (1 członek służb oraz 1 cywila), w 2024 r. w 181 incydentach odnotowano 1 ofiarę śmiertelną (cywila), natomiast do końca czerwca 2025 r. odnotowano 74 incydenty i 2 ofiary śmiertelne (cywile).^[12]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

W latach 2023–sierpień 2025 kirgiskie siły zbrojne nie uczestniczyły w działaniach bojowych poza granicami państwa; na terytorium kraju nie prowadzono też obcych operacji zbrojnych, choć w Kant działa rosyjska baza lotnicza 999. pułku WKS (baza „Gwardyjska”).^[13]

Kirgistan pozostaje członkiem Organizacji Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym i brał udział w jej ćwiczeniach: w 2024 r. współorganizował na swoim terytorium

⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 22.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

¹⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 22.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

¹¹ Constsot.kg, The Constitution of The Kyrgyz Republic, <https://constsot.kg/wp-content/uploads/2022/06/constitution-of-the-kyrgyz-republic.pdf>

¹² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgyzstan, data od 01.01.2023 do 20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

¹³ 24.KG, „Guards” title added to name of Russian Kant airbase in Kyrgyzstan, 03.07.2024, https://24.kg/english/298373_Guards_title_added_to_name_of_Russian_Kant_airbase_in_Kyrgyzstan/

manewry „Wzaimodieistwije-2024/Poisk/Eszelon”, a w 2025 r. jego kontyngent uczestniczył w manewrach „Wzaimodieistwije-2025” na Białorusi.^{[14][15][16][17][18]}

Jednocześnie Kirgistan utrzymuje ograniczoną, praktyczną współpracę z NATO w ramach Partnerstwa dla Pokoju i EAPC a także rozwija też współpracę wojskową z Indiami – w marcu 2025 r. w Tokmoku odbyła się 12. edycja wspólnych ćwiczeń sił specjalnych „Khanjar”, poprzedzona seriami z lat wcześniejszych.^{[19][20][21][22][23]}

Udział Kirgistanu w operacjach pokojowych ONZ utrzymywał się na niskim poziomie liczbowym (np. 19 osób według zestawienia ONZ na styczeń 2025 r.).^[24]

W wymiarze zewnętrznym kluczowym wydarzeniem była poprawa relacji z sąsiadami. W marcu 2025 r. Kirgistan i Tadżykistan podpisały porozumienie o delimitacji granicy, które objęło między innymi wymianę terytoriów, zdemilitaryzowanie stref przygranicznych oraz wspólne zarządzanie zasobami wodnymi. W końcu marca 2025 r., podczas szczytu w Chodżencie, do porozumienia dołączył Uzbekistan – trzy kraje podpisały trójstronny traktat graniczny. To zacieśnienie więzi i rozwój współpracy są postrzegane przez opinię publiczną jako znaczące działania na rzecz regionalnego pokoju i stabilności.^{[25][26]}

Na terenie Kirgistanu istnieje potencjalne zagrożenie terroryzmem islamskim, jednak w okresie ostatnich dwóch lat nie odnotowano żadnych tego rodzaju incydentów.^[27]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

W okresie 2024-2025 nie obowiązywały żadne specjalne ustawy w dziedzinie bezpieczeństwa jednak władze Kirgistanu wprowadziły co najmniej kilka specustaw regulujących m.in. kwestie społeczno-obywatelskie, religijne i polityczne:

¹⁴ Collective Security Treaty Organisation, The CSTO trainings “Interaction-2024”, “Search-2024” and “Echelon-2024” started in the Kyrgyz Republic, 07.08.2024, https://en.odkb-csto.org/news/news_odkb/v-kyrgyzstane-dan-start-ucheniya-odkb-vzaimodeystvie-2024-poisk-2024-i-esheleon-2024/

¹⁵ Collective Security Treaty Organisation, The active phase of the CSTO trainings “Interaction-2024”, “Search-2024” and “Echelon-2024” was completed in the Kyrgyz Republic, 11.09.2024, https://en.odkb-csto.org/news/news_odkb/v-kyrgyzstane-zavershilas-aktivnaya-faza-ucheniya-odkb-vzaimodeystvie-2024-poisk-2024-esheleon-2024/

¹⁶ Pacsto.org, CSTO Member States Begin Military Exercises in Kyrgyzstan, 03.09.2024, <https://pacsto.org/events/v-kyrgyzstane-startuyut-voennye-ucheniya-gosudarstv-chlenov-odkb/>

¹⁷ The Times Of Central Asia, CSTO Working Group on Military Training and Scientific Cooperation Opens in Bishkek, 21.08.2025, <https://timesca.com/csto-working-group-on-military-training-and-scientific-cooperation-opens-in-bishkek/>

¹⁸ The Caspian Post, Kyrgyz Troops Join CSTO “Interaction-2025” Drills in Belarus, 28.08.2025, <https://caspianpost.com/kyrgyzstan/kyrgyz-troops-join-csto-interaction-2025-drills-in-belarus/>

¹⁹ Nato.int, Relations with the Kyrgyz Republic, 28.09.2018, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49607.htm/

²⁰ Nato.int, NATO’s partnerships, 12.05.2025, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_84336.htm/

²¹ Pib.gov.in, Ministry of Defence, INDIAN ARMY CONTINGENT DEPARTS FOR INDIA- KYRGYZSTAN JOINT SPECIAL FORCES EXERCISE KHANJAR-XII, 09.03.2025, <https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx/>

²² Start News Global, India, Kyrgyzstan Conclude Joint Special Forces Exercise, 24.03.2025, <https://stratnewsglobal.com/asia/india-kyrgyzstan-conclude-joint-special-forces-exercise/>

²³ Embassy of india, India-Kyrgyz Joint Special Forces Exercise Khanjar, 20.03.2023, <https://indembbishkek.gov.in/press-detail.php/>

²⁴ United Nation Peacekeeping, Uniformed Personnel Contributing Countries by Ranking, 31.01.2025, https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/02_country_ranking_82_january_2025.pdf/

²⁵ Reuters, Kyrgyzstan and Tajikistan sign deal to end long-running border dispute, 13.03.2025, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/kyrgyzstan-tajikistan-sign-deal-end-long-running-border-dispute-2025-03-13/>

²⁶

²⁷ USDOS (US Department of State), Country Report on Terrorism 2023 - Chapter 1 - Kyrgyz Republic, 12.12.2024, <https://www.state.gov/reports/country-reports-on-terrorism-2023/kyrgyz-republic>

W kwietniu 2024 roku prezydent Sadyr Japarow podpisał ustawę nakładającą surowe wymogi na organizacje pozarządowe finansowane z zagranicy i prowadzące działalność polityczną—muszą rejestrować się jako tzw. „zagraniczni przedstawiciele”, podlegać państwowej kontroli i corocznym audytom. Działanie z naruszeniem obowiązujących przepisów może skutkować sankcjami administracyjnymi, finansowymi, a nawet karnymi.^{[28][29][30]}

Pod koniec 2024 r. parlament przyjął dwie ustawy („O wolności religii i stowarzyszeń religijnych” oraz zmiany konkretnych aktów w sferze religijnej), które m.in.: zakazują zakrywania twarzy w miejscach publicznych, nakazują rejestrację wszystkich wspólnot religijnych, a liczące 500 dorosłych członków mogą zostać całkowicie wykluczone z funkcjonowania w zgodzie z obowiązującymi przepisami, zakazują działalności religijnej bez zgody państwa, w tym organizacji partii politycznych na tle religijnym.^{[31][32]}

W styczniu 2025 r. wprowadzono do Kodeksu wykroczeń kary administracyjne (z grzywnami ok. 200 – 660 EUR) za rozpowszechnianie „obraźliwych, zniesławiających lub fałszywych” informacji przez media i internet, co budzi obawy o ograniczanie wolności słowa. W lipcu 2025 r. podpisano ustawę penalizującą tzw. „fake news” – grzywny 20 000 somów (ok. 230 USD) za osobę fizyczną i 65 000 somów (ok. 740 USD) za media. W czerwcu 2025 r. parlament przyjął ustawę dającą państwu uprawnienia do rejestracji, licencjonowania i zamykania serwisów informacyjnych (np. stron internetowych), co oznacza kolejny krok w kierunku państwowej kontroli mediów.^{[33][34][35][36][37]}

²⁸ Reuters, Kyrgyzstan adopts law targeting foreign-funded NGOs, 03.04.2024, <https://www.reuters.com/world/europe/kyrgyzstan-adopts-law-targeting-foreign-funded-ngos-2024-04-02/>

²⁹ Studium Europy Wschodniej, Kirgistan przyjął ustawę o „zagranicznych przedstawicielach”, 16.03.2024, <https://studium.uw.edu.pl/kirgistan-przyjal-ustawe-o-zagranicznych-przedstawicielach/>

³⁰ HRW (Human Rights Watch), World Report 2025 - Kirgyzstan, 16.01.2025, <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/kyrgyzstan>

³¹ Studium Europy Wschodniej, Eurasianet: Kirgistan planuje zmiany w ustawodawstwie religijnym, 02.10.2024, <https://studium.uw.edu.pl/eurasianet-kirgistan-planuje-zmiany-w-ustawodawstwie-religijnym/>

³² Parlament Europejski, SPRAWOZDANIE zawierające projekt rezolucji nieustawodawczej w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Wzmocnionej umowy o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Kirgiską, z drugiej strony, 16.06.2025, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-10-2025-0111_PL.html/

³³ Monitor Civicus.org, Politically motivated prosecutions amid declining media and civic space, 27.05.2025, <https://monitor.civicus.org/explore/politically-motivated-prosecutions-amid-declining-media-and-civic-space/>

³⁴ HRW (Human Rights Watch), World Report 2025 - Kirgyzstan, 16.01.2025, <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/kyrgyzstan>

³⁵ Committee to Protect Journalists, Kyrgyzstan tightens control over media with new false news laws, 15.07.2025, <https://cpj.org/2025/07/kyrgyzstan-tightens-control-over-media-with-new-false-news-laws/>

³⁶ Reuters, Kyrgyz parliament backs new state controls on media outlets, 26.06.2025, <https://www.reuters.com/business/media-telecom/kyrgyz-parliament-backs-new-state-controls-media-outlets-2025-06-26/>

³⁷ HRW (Human Rights Watch), Kyrgyzstan: Parliament Weakens Torture Protection, Media Freedom, 27.06.2025, <https://www.hrw.org/news/2025/06/27/kyrgyzstan-parliament-weakens-torture-protection-media-freedom/>

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w Kirgistanie w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło łącznie 4 ofiary cywilne: w 2023 r. 1 osoba, w 2024 r. 1 osoba a w pierwszej połowie 2025 roku 2 osoby.^[38]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W okresie od początku 2023 r. do końca pierwszej połowy 2025 r. na terenie Kirgistanu nie odnotowano działań zbrojnych o charakterze wojennym, które wymierzone byłyby w ludność cywilną przy czym 5 stycznia 2025 r. w miejscowości Arka-2 w dystrykcie Leylek, w obwodzie Batken, na granicy z Tadżykistanem, doszło do wybuchu niewybuchu znalezionej na podwórku jednej z mieszanek. Kobieta, porządkując obejście, natrafiła na materiał wybuchowy, który eksplodował. W wyniku zdarzenia ranne zostały ona oraz jej 12-letnia córka. Władze poinformowały, że obrażenia poszkodowanych nie zagrażają ich życiu. Arka-2 była wcześniej miejscem zbrojnych starć sił kirgiskich i tadżyckich w 2022 r., związanych z nierozstrzygniętym wówczas sporem granicznym między oboma państwami.^[39]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2023 r. do końca pierwszej połowy 2025 r. na terenie Kirgistanu nie odnotowano ofiar cywilnych w związku z działaniami zbrojnymi o charakterze partyzanckim, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.^[40]

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2023 r. do końca pierwszej połowy 2025 r. na terenie Kirgistanu nie odnotowano ofiar cywilnych w związku z działaniami odwetowymi, które wymierzone byłyby w ludność cywilną.^[41]

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Na terytorium Kirgistanu nie toczy się obecnie konflikt zbrojny.

³⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgistan, data od 01.01.2023 do 20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgistan, data od 01.01.2023 do 20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgistan, data od 01.01.2023 do 20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgistan, data od 01.01.2023 do 20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W okresie od początku 2023 r. do końca pierwszej połowy 2025 r. na terenie Kirgistanu nie odnotowano działań o charakterze terrorystycznym.

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

Zdarzają się przypadki nadużywania przemocy przez kirgiskie organy ścigania, niekiedy mające skutek śmiertelny. W 2023 i 2024 r. odnotowano co najmniej po jednym przypadku zgonu podczas interwencji policji. W ciągu ostatniego roku odnotowano także przypadki zastraszania i pobicia działaczy postrzeganych jako niewygodnych dla władz: dziennikarzy, prawników i obrońców praw człowieka, a także działaczy politycznych.^[42]

W ogólnodostępnych źródłach znaleziono informacje nt. co najmniej jednego przypadku uprowadzenia do którego doszło w dniu 17 października 2023 roku, kiedy to 10 zamaskowanych osób podających się za funkcjonariuszy służb dokonało uprowadzenia rosyjskiego działacza opozycyjnego o którego ekstradycję od kilku lat bezskutecznie ubiegały się władze Federacji Rosyjskiej. Z ogólnodostępnych źródeł wynika, że uprowadzenia dokonały najprawdopodobniej rosyjskie służby.^[43]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

W okresie od początku 2023 r. do końca pierwszej połowy 2025 r. na terenie Kirgistanu nie odnotowano przypadków stosowania przemocy w trakcie demonstracji i protestów. Ogólnodostępne źródła informują o jednym incydencie z listopada 2024 r. w trakcie którego demonstrujący w obronie nieruchomości przeznaczonej do rozbiórki, mieszkańcy dzielnicy Niżny Dżał w mieście Biszkek, obłali benzyną przedstawicieli Biura Burmistrza Miasta Osz oraz obrzucili kamieniami ich pojazd.^[44]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Kirgiska przestępczość zorganizowana stanowi istotny problem w kontekście bezpieczeństwa. Przestępcy koncentrują swoje działania głównie na handlu narkotykami, praniu pieniędzy, oszustwach transgranicznych i wyłudzeniach finansowych.^[45]

⁴² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kyrgystan, 01.01.2022-30.09.2024, civilians, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgistan, data od 01.01.2023 do 20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgistan, data od 01.01.2023 do 20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁵ USDOS (United States Department of State), Bureau for International Narcotics and Law Enforcement Affairs International Narcotics Control Strategy Report, marzec 2025, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2025/03/2025-International-Narcotics-Control-Strategy-Volume-2-Accessible.pdf/>

Władze prowadziły spektakularne operacje wymierzone przeciwko lokalnym „władcom świata przestępczego” oraz podejrzanym powiązaniom polityczno-biznesowym – po zabiciu i zatrzymaniu kluczowych bossów media i organizacje monitorujące odnotowały przesunięcia w układach władzy i źródłach dochodów gangów.^{[46][47]}

W regionie Azji Centralnej nasiliły się udane akcje udaremniające przemysł w konsekwencji miały miejsce duże konfiskaty substancji psychoaktywnych w ramach operacji wielostronnych pomiędzy państwami regionu, a w samym Kirgistanie dochodziło w ostatnich kilku latach do rozbitcia zorganizowanych grup handlujących narkotykami.^{[48][49]}

Pojawiły się również alarmujące trendy związane z popularyzacją oszustw online i przemocą wobec ofiar handlu ludźmi oraz funkcjonowaniem «scam centres», co wymagało współpracy służb na poziomie międzynarodowym przy czym instytucje i organizacje pozarządowe podkreślają w swoich raportach, że korupcja i sieci powiązań między urzędnikami a przestępcami osłabiają efektywność wymiaru sprawiedliwości i utrudniają długofalowe rozbitcie struktur przestępczych. Mimo wzmożonego nacisku organów ścigania, sieci kryminalne wykazują dużą elastyczność operacyjną i nadal adaptują się poprzez nowe kanały (np. cyfrowe i transgraniczne), co sprawia, że problem pozostaje trudny do całkowitego opanowania.^{[50][51][52][53]}

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Zgodnie z Konstytucją Kirgistanu z roku 2021, każdy ma prawo do swobodnego poruszania się po terytorium państwa, o ile nie narusza to konstytucji i obowiązujących ustaw. Kirgiskie przepisy migracyjne zabraniają jednak podróży za granicę obywatelom, którzy mają lub mieli dostęp do informacji sklasyfikowanych

⁴⁶ Freedom House, Nations in Transit 2024 - Kirgizstan, 2024, <https://freedomhouse.org/country/kyrgyzstan/nations-transit/2024>

⁴⁷ The Diplomat, In Kyrgyzstan, Pendulum Swings Hard Against Matraimov With Arrest, 28.03.2024, <https://thediplomat.com/2024/03/in-kyrgyzstan-pendulum-swings-hard-against-matraimov-with-arrest/>

⁴⁸ Collective Security Treaty Organization, Preliminary results of the CSTO sub-regional anti-drug operation “Channel-Mountain Outpost” have been summarized, 26.05.2025, https://en.odkb-csto.org/news/news_odkb/podvedeny-predvaritelnye-itogi-subregionalnoy-antinarkoticheskoy-operatsii-odkb-kanal-gornyy-forpost/

⁴⁹ 24.KG, Members of drug gang detained in Bishkek, 05.12.2024, https://24.kg/english/313164_Members_of_drug_gang_detained_in_Bishkek/

⁵⁰ Interpol, INTERPOL releases new information on globalization of scam centres, 30.06.2025, <https://www.interpol.int/en/News-and-Events/News/2025/INTERPOL-releases-new-information-on-globalization-of-scam-centres/>

⁵¹ United Nations Office on Drugs and Crime, Inflection Point: Global Implications of Scam Centres, Underground Banking and Illicit Online Marketplaces in Southeast Asia, kwiecień 2025, https://www.unodc.org/roseap/uploads/documents/Publications/2025/Inflection_Point_2025.pdf/

⁵² USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Kyrgyz Republic, 12.08.2025, <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/kyrgyz-republic/>

⁵³ HRW (Human Rights Watch), World Report 2025 - Kirgizstan, 16.01.2025, <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/kyrgyzstan>

jako tajemnica państwowa, dopóki informacje te nie zostaną odtajnione. Ponadto konstytucja gwarantuje obywatelom prawo do nieograniczonego powrotu do kraju.^[54]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Ludność miejska stanowi 37,8% ogółu ludności. Od 2005 r. zauważalna jest stała tendencja migracji ze wsi do miast, jednak mimo tego nadal zdecydowana większość Kirgizów mieszka na obszarach wiejskich. Najgęściej zaludniony obszar znajduje się na północy kraju, w stolicy – Biszkeku i wokół niego. Drugi pod względem wielkości obszar zaludnienia znajduje się na zachodzie – w mieście Osz. Najmniej zaludnionym obszarem jest wschód i południowy wschód kraju – w górach Tien Shan.^[55]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

W wyniku eskalacji konfliktu granicznego między Kirgistanem a Tadżykistanem w dniach 14–16 września 2022 r. kirgiskie ministerstwo ds. sytuacji nadzwyczajnych poinformowało o ewakuacji ok. 136 000 cywilów ze strefy starć. Z danych przywoływanych przez Human Rights Watch wynika, że przesiedleńcy przebywali w obwodach Batken i Osh oraz w 53 szkołach przekształconych w tymczasowe schronienia w mieście Batken. Według Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM) większość osób powróciła do swoich miejsc zamieszkania w 2023 r., lecz ci, których domy zostały całkowicie zniszczone, nadal mają status osób wewnątrznie przesiedlonych i wymagają długotrwałego wsparcia. IOM oraz inne organizacje humanitarne informowały w kolejnych raportach o udzielaniu pomocy rzeczowej i finansowej, wskazując na szczególnie trudne warunki życia IDPs zimą ze względu na niskie temperatury. W ogólnodostępnych źródłach brak jest jednak aktualnych danych liczbowych dotyczących dokładnej skali wewnętrznego przesiedlenia w połowie 2025 roku.^[56]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

W ogólnodostępnych źródłach nie występują informacje na temat kirgiskich uchodźców emigrujących z przyczyn zagrożenia konfliktem zbrojnym i jako takie zjawisko emigracji o charakterze uchodźczym nie występuje. Z informacji opublikowanych przez IOM (Międzynarodową Organizację ds. Migracji) wynika, że główny powód emigracji Kirgizów stanowi czynnik ekonomiczny (w tym m.in. niskie płace i problemy z zatrudnieniem).^[57]

PODSUMOWANIE

W Kirgistanie od kwietnia 2021 r. obowiązuje system prezydencki.

⁵⁴ WIPO.int, CONSTITUTION OF THE KYRGYZ REPUBLIC, 2021, <https://www.wipo.int/wipolex/en/text/458383/>

⁵⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kirgyzstan, 22.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>

⁵⁶ IOM (The International Organization for Migration), Conflict-Displaced Families in Kyrgyzstan Face the Coldest Winter in Over A Decade, 25.01.2023, <https://www.iom.int/news/conflict-displaced-families-kyrgyzstan-face-coldest-winter-over-decade>

⁵⁷ IOM (The International Organization for Migration), KYRGYZSTAN: STUDY ON THE SOCIOECONOMIC EFFECTS OF COVID-19 ON RETURNEES, 2021, <https://publications.iom.int/system/files/pdf/Kyrgyzstan-Survey-Report-2021.pdf>

Na terytorium Kirgistanu nie toczy się obecnie konflikt zbrojny. Ostatni, gwałtowny przypadek eskalacji zbrojnej miał miejsce w 2022 r., jednak nie przekształcił się w trwały konflikt. Nie istnieje powszechne zagrożenie życia dla obywateli Kirgistanu.

W Kirgistanie nie obowiązuje kara śmierci.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

.

BIBLIOGRAFIA

1. 24.KG, "Guards" title added to name of Russian Kant airbase in Kyrgyzstan, 03.07.2024, https://24.kg/english/298373_Guards_title_added_to_name_of_Russian_Kant_airbase_in_Kyrgyzstan/
2. 24.KG, Members of drug gang detained in Bishkek, 05.12.2024, https://24.kg/english/313164_Members_of_drug_gang_detained_in_Bishkek/
3. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kirgistan, data od 01.01.2023 do 20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
4. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kyrgyzstan, data od 01.01.2023 do 20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
5. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Kyrgystan, 01.01.2022-30.09.2024, civilians, dane pobrano 08.10.2024, <https://acleddata.com/data-export-tool>
6. CIA (Central Intelligence Agency), Kyrgyzstan Physiography, 2005, mapa w domenie publicznej, https://www.cia.gov/static/c9ed9d6ad0ac924008be2166f6e058f7/Kyrgyzstan_Physiography.jpg
7. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Kyrgyzstan, 22.08.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/kyrgyzstan/>
8. Collective Security Treaty Organisation, The active phase of the CSTO trainings "Interaction-2024", "Search-2024" and "Echelon-2024" was completed in the Kyrgyz Republic, 11.09.2024, https://en.odkb-csto.org/news/news_odkb/v-kyrgyzstane-zavershilas-aktivnaya-faza-ucheniya-odkb-vzaimodeystvie-2024-poisk-2024-esheolon-2024/
9. Collective Security Treaty Organisation, The CSTO trainings "Interaction-2024", "Search-2024" and "Echelon-2024" started in the Kyrgyz Republic, 07.08.2024, https://en.odkb-csto.org/news/news_odkb/v-kyrgyzstane-dan-start-ucheniya-odkb-vzaimodeystvie-2024-poisk-2024-i-esheolon-2024/
10. Collective Security Treaty Organization, Preliminary results of the CSTO sub-regional anti-drug operation "Channel-Mountain Outpost" have been summarized, 26.05.2025, https://en.odkb-csto.org/news/news_odkb/podvedeny-predvaritelnye-itogi-subregionalnoy-antinarkoticheskoy-operatsii-odkb-kanal-gornyy-forpost/
11. Committee to Protect Journalists, Kyrgyzstan tightens control over media with new false news laws, 15.07.2025, <https://cpj.org/2025/07/kyrgyzstan-tightens-control-over-media-with-new-false-news-laws/>
12. Constatsot.kg, The Constitution of The Kyrgyz Republic, <https://constatsot.kg/wp-content/uploads/2022/06/constitution-of-the-kyrgyz-republic.pdf>
13. Embassy of india, India-Kyrgyz Joint Special Forces Exercise Khanjar, 20.03.2023, <https://indembbishkek.gov.in/press-detail.php/>

14. Freedom House, Nations in Transit 2024 - Kyrgyzstan, 2024,
<https://freedomhouse.org/country/kyrgyzstan/nations-transit/2024>
15. HRW (Human Rights Watch), Kyrgyzstan: Parliament Weakens Torture Protection, Media Freedom, 27.06.2025,
<https://www.hrw.org/news/2025/06/27/kyrgyzstan-parliament-weakens-torture-protection-media-freedom/>
16. HRW (Human Rights Watch), World Report 2025 - Kyrgyzstan, 16.01.2025,
<https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/kyrgyzstan>
17. Interpol, INTERPOL releases new information on globalization of scam centres, 30.06.2025, <https://www.interpol.int/en/News-and-Events/News/2025/INTERPOL-releases-new-information-on-globalization-of-scam-centres/>
18. IOM (The International Organization for Migration), Conflict-Displaced Families in Kyrgyzstan Face the Coldest Winter in Over A Decade, 25.01.2023, <https://www.iom.int/news/conflict-displaced-families-kyrgyzstan-face-coldest-winter-over-decade>
19. IOM (The International Organization for Migration), KYRGYZSTAN: STUDY ON THE SOCIOECONOMIC EFFECTS OF COVID-19 ON RETURNEES, 2021,
<https://publications.iom.int/system/files/pdf/Kyrgyzstan-Survey-Report-2021.pdf>
20. Monitor Civicus.org, Politically motivated prosecutions amid declining media and civic space, 27.05.2025, <https://monitor.civicus.org/explore/politically-motivated-prosecutions-amid-declining-media-and-civic-space/>
21. Nato.int, NATO's partnerships, 12.05.2025,
https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_84336.htm/
22. Nato.int, Relations with the Kyrgyz Republic, 28.09.2018,
https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49607.htm/
23. Pacsto.org, CSTO Member States Begin Military Exercises in Kyrgyzstan, 03.09.2024, <https://pacsto.org/events/v-kyrgyzstane-startuyut-voennye-ucheniya-gosudarstv-chlenov-odkb/>
24. Parlament Europejski, SPRAWOZDANIE zawierające projekt rezolucji nieustawodawczej w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Wzmocnionej umowy o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Kirgiską, z drugiej strony, 16.06.2025, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-10-2025-0111_PL.html/
25. Pib.gov.in, Ministry of Defence, INDIAN ARMY CONTINGENT DEPARTS FOR INDIA- KYRGYZSTAN JOINT SPECIAL FORCES EXERCISE KHANJAR-XII, 09.03.2025, <https://www.pib.gov.in/PressReleasePage.aspx/>
26. Reuters, Kyrgyz parliament backs new state controls on media outlets, 26.06.2025, <https://www.reuters.com/business/media-telecom/kyrgyz-parliament-backs-new-state-controls-media-outlets-2025-06-26/>
27. Reuters, Kyrgyzstan adopts law targeting foreign-funded NGOs, 03.04.2024, <https://www.reuters.com/world/europe/kyrgyzstan-adopts-law-targeting-foreign-funded-ngos-2024-04-02/>

28. Reuters, Kyrgyzstan and Tajikistan sign deal to end long-running border dispute, 13.03.2025, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/kyrgyzstan-tajikistan-sign-deal-end-long-running-border-dispute-2025-03-13/>
29. Start News Global, India, Kyrgyzstan Conclude Joint Special Forces Exercise, 24.03.2025, <https://stratnewsglobal.com/asia/india-kyrgyzstan-conclude-joint-special-forces-exercise/>
30. Studium Europy Wschodniej, Eurasianet: Kirgistan planuje zmiany w ustawodawstwie religijnym, 02.10.2024, <https://studium.uw.edu.pl/eurasianet-kirgistan-planuje-zmiany-w-ustawodawstwie-religijnym/>
31. Studium Europy Wschodniej, Kirgistan przyjął ustawę o „zagranicznych przedstawicielach”, 16.03.2024, <https://studium.uw.edu.pl/kirgistan-przyjal-ustawe-o-zagranicznych-przedstawicielach/>
32. The Caspian Post, Kyrgyz Troops Join CSTO “Interaction-2025” Drills in Belarus, 28.08.2025, <https://caspianpost.com/kyrgyzstan/kyrgyz-troops-join-csto-interaction-2025-drills-in-belarus/>
33. The Diplomat, In Kyrgyzstan, Pendulum Swings Hard Against Matraimov With Arrest, 28.03.2024, <https://thediplomat.com/2024/03/in-kyrgyzstan-pendulum-swings-hard-against-matraimov-with-arrest/>
34. The Times Of Central Asia, CSTO Working Group on Military Training and Scientific Cooperation Opens in Bishkek, 21.08.2025, <https://timesca.com/csto-working-group-on-military-training-and-scientific-cooperation-opens-in-bishkek/>
35. United Nation Office on Drugs and Crime, Inflection Point: Global Implications of Scam Centres, Underground Banking and Illicit Online Marketplaces in Southeast Asia, kwiecień 2025, https://www.unodc.org/roseap/uploads/documents/Publications/2025/Inflection_Point_2025.pdf/
36. United Nation Peacekeeping, Uniformed Personnel Contributing Countries by Ranking, 31.01.2025, https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/02_country_ranking_82_january_2025.pdf/
37. USDOS (United States Department of State), Bureau for International Narcotics and Law Enforcement Affairs International Narcotics Control Strategy Report, marzec 2025, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2025/03/2025-International-Narcotics-Control-Strategy-Volume-2-Accessible.pdf/>
38. USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Kyrgyz Republic, 12.08.2025, <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/kyrgyz-republic/>
39. USDOS (US Department of State), Country Report on Terrorism 2023 - Chapter 1 - Kyrgyz Republic, 12.12.2024, <https://www.state.gov/reports/country-reports-on-terrorism-2023/kyrgyz-republic>
40. WIPO.int, CONSTITUTION OF THE KYRGYZ REPUBLIC, 2021, <https://www.wipo.int/wipolex/en/text/458383/>